

Azathioprine

medicijn bij sarcoïdose

Uw behandelend longarts heeft met u gesproken over het gebruik van azathioprine. In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn. Ook leest u wat u moet doen als u bijwerkingen krijgt. Maar deze folder is géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Dan kunt u die stellen aan uw behandelend arts.

Wat is sarcoïdose?

Sarcoïdose is een ziekte waarbij het afweersysteem van het lichaam niet goed werkt. Dit zorgt ervoor dat het lichaam zichzelf beschadigt. Het ontstaat door een sterke reactie van het afweersysteem op een prikkel. Het is nog onbekend welke prikkel dit is. Door deze sterke reactie ontstaan er ophopingen van ontstekingscellen. Dit noemen we ook wel granulomen.

Waarom krijgt u azathioprine?

Omdat de oorzaak van sarcoïdose niet bekend is, richt de behandeling zich op het remmen van het afweersysteem. Hierdoor nemen de ontstekingen en klachten af. De kans op problemen door de ziekte wordt dan kleiner.

Helaas geneest de ziekte niet door medicijnen. Als alleen prednison niet genoeg helpt, of als er een langdurige behandeling nodig is, kan uw arts azathioprine voorschrijven.

Hoe werkt azathioprine?

Hoe azathioprine precies werkt bij sarcoïdose is onbekend. Bekend is dat het ontstekingsremmend werkt. Dit komt doordat het medicijn ontstekingscellen die granuloom maken (B- en T-lymfocyten), afremt.

Door de hoeveelheid van de ontstekingscellen (de granulomen) te verminderen, proberen wij de klachten van de ziekte zoals kortademigheid, te verminderen.

Wanneer begint het medicijn te werken?

Azathioprine werkt een stuk trager dan bijvoorbeeld prednison. Het kan meer dan 6 weken duren voordat het medicijn begint te werken. En soms zien we het effect pas na 3 tot 6 maanden.

De ziekte sarcoïdose kan bij iedereen anders zijn. Daarom werkt azathioprine niet bij iedereen op dezelfde manier. Het lichaam reageert bij elke persoon anders op het medicijn. Helaas helpt azathioprine niet bij iedereen even goed.

Hoe neemt u azathioprine in?

Azathioprine neemt u door het inslikken van een tablet (pil). Als u geen bijwerkingen heeft en uw lichaam het medicijn goed verdraagt, bouwt u de dosis langzaam op.

De tabletten zijn er in 2 verschillende sterktes, 25 en 50 milligram. U spreekt met uw arts af hoeveel u precies moet innemen. U neemt de tabletten elke dag in, rond de maaltijd. U mag de tabletten verspreiden over de dag, maar u kunt de tabletten ook in één keer innemen. U kunt de tabletten doorslikken met voedsel of water, maar niet met grapefruit(sap). Het is belangrijk dat u de tabletten niet breekt of kauwt, maar heel doorslikt.

Wat zijn de bijwerkingen?

In de bijsluiter van de apotheek staan alle bijwerkingen van azathioprine die ooit zijn voorgekomen.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- maag- en darmklachten zoals een vol gevoel, misselijkheid, braken of diarree
- stoornissen in de aanmaak van de bloedcellen
- ontstekingen en zweren in de slijmvliezen van mond en keel

Bijwerkingen die soms voorkomen:

- alveesklierontsteking
- huiduitslag

Bijwerkingen die bijna niet voorkomen:

- huidkanker

Wanneer moet u contact opnemen met uw behandelend arts?

Bij (verdenking op) ernstige bijwerkingen moet u stoppen met de azathioprine. Neem daarom contact op met uw behandelend arts bij:

- erge keelpijn in combinatie met koorts
- een bloedneus die steeds terugkomt
- snel blauwe plekken krijgen
- uitgebreide huiduitslag
- hevige buikpijn

In het algemeen verdwijnen bijwerkingen nadat de dosis verlaagd is of nadat u gestopt bent met azathioprine. Na herstel van de bijwerking kunt u azathioprine meestal weer gebruiken.

Welke controles zijn nodig bij het gebruik van azathioprine?

Soms kan azathioprine de werking van de lever en de aanmaak van het bloed verstoren. Om dit vroeg te ontdekken verhogen we de dosis azathioprine langzaam. Uw arts laat regelmatig uw bloed onderzoeken. De eerste controle is meestal 2 weken nadat u gestart bent met het medicijn. Als alles goed gaat, controleren we iedere 2 weken uw bloed na elke verhoging van de dosis. Daarna vermindert uw arts deze controles langzaam, tot eens per 3-4 maanden.

Wanneer mag u azathioprine niet gebruiken?

- bij een sterk verminderde werking van nieren en/of lever
- bij verminderde aanmaak van bloedcellen
- vrouwen: wanneer u borstvoeding geeft

Mag u azathioprine gebruiken met andere medicijnen?

U kunt azathioprine samen met bijna alle medicijnen gebruiken. Vertel uw huisarts en behandelend specialist(en) altijd welke medicijnen u gebruikt en waarvoor u ze gebruikt. Gebruikt u ook allopurinol (medicijn bij jicht)? Dan moeten we de dosering van azathioprine verlagen.

Wat is het effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding?

- voor mannen: voor zover nu bekend is, heeft azathioprine geen invloed op de vruchtbaarheid. Mannen met een kinderwens kunnen azathioprine gebruiken
- voor vrouwen: voor zover nu bekend is, heeft azathioprine geen invloed op de vruchtbaarheid. Het is erg belangrijk om uw behandelend arts te informeren als u nadenkt over zwanger worden of als u zwanger bent. Azathioprine gaat door de placenta (moederkoek). Als u azathioprine gebruikt tot een maximale dosering van 2mg/kg (bijvoorbeeld 200 mg azathioprine bij een persoon van 100 kilogram) dan lijkt dit veilig. U mag azathioprine niet gebruiken als u borstvoeding geeft

Wat moet u nog meer weten?

- wees voorzichtig met alcohol. Als u azathioprine gebruikt, is de kans groter dat uw lever minder goed werkt. Drink daarom niet meer dan één alcoholische drank per dag
- tijdens het gebruik van azathioprine raden we vaccinatie met levende, verzwakte virussen en bacteriën af. Hieronder vallen bijvoorbeeld vaccinaties tegen bof, mazelen en rode hond (BMR), gele koorts, orale polio vaccin, orale tyfusvaccin en BCG. Een griep prik mag wel. Vertel de arts of verpleegkundige die u vaccinaties voorschrijft dat u azathioprine gebruikt
- het gebruik van azathioprine geeft een kleine toename in de kans op huidkanker. Vermijd daarom zonlicht en uv-straling zoveel mogelijk. Dit kan door het dragen van beschermende kleding of het gebruik van zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger). Ga niet onder de zonnebank. Kijk zelf jaarlijks uw huid na. Als u een afwijking aan de huid ziet is het verstandig om uw huisarts te bezoeken

Heeft u een nieuw recept nodig?

Alleen een arts met ervaring mag azathioprine voorschrijven. U kunt een recept vragen aan uw behandelend arts tijdens het poliklinische bezoek. Heeft u eerder een nieuw recept nodig? Belt u dan naar de polikliniek longziekten. Doe dit minimaal 2 weken voordat u uw nieuwe recept nodig heeft. We kunnen anders niet garanderen dat u uw recept op tijd ontvangt.

Heeft u nog vragen?

Heeft u nog vragen? Of twijfelt u? Dan kunt u contact opnemen met de polikliniek tijdens werkdagen van 08:30- 16:30 uur:

- Hart-long polikliniek Alkmaar: 072 – 548 2700
- polikliniek Den Helder: 0223 – 69 6568